

2011. évi adótörvény módosítások

Készítette:

Gróf Gabriella

igazságügyi adó- és könyvszakértő

ÉTOSZ

Érdekvédelmi Tanácsadó Szolgálat Egyesülés

1068 Budapest, Benczúr utca 45.

☎/fax: (06-1) 472-1182, 472-1183; E-mail: etosz@etosznet.hu; Web: www.etosznet.hu

2010. november 19-én került kihirdetésre a 2010. évi CXXIII. törvény, mely az Országgyűlés által elfogadott, többek között a személyi jövedelemadó törvény módosításait is tartalmazza. A rendelkezések 2011. január 1-jétől hatályosak.

A törvényi szabályok változtatásának elsődleges célja az eddiginél alacsonyabb mértékű adóterhet eredményező környezet kialakítása volt, és emellett természetesen szempontként szerepelt az előírások egyszerűsítése, az adminisztrációs terhek csökkentése is.

Az alábbiakban szeretném ismertetni – a teljesség igénye nélkül – a legfontosabb, 2011-től életbe lépő adótörvényi változásokat.

Személyi jövedelemadó

A legfontosabb változás a személyi jövedelemadót érintően, hogy 2011. január 1-jétől egységes, arányos adókulcs kerül bevezetésre. Ez azt jelenti, hogy minden jövedelem – néhány kivételt leszámítva – egységes 16%-os adókulccsal adózik. Ennek megfelelően az adómértékről a jogalkotó az általános szabályok között rendelkezik, melyek a törvény elején a 8. §-ban találhatóak. A kivételek között említhető az egyéni vállalkozók jövedelmét terhelő vállalkozói személyi jövedelemadó, melynek mértéke az adóalap első 500 millió Ft-ja után 10%, e feletti adóalaprésze 19%, valamint a tartós befektetésekből származó, a lekötés három év után történő megszakításakor jelentkező jövedelem utáni 10%-os adómérték.

Az adóalap meghatározása

Az adót 2011. évben is az adóalap után kell megfizetni, mely adóalap egyrészt a jövedelemből valamilyen számítással képződik, vagy megegyezik a jövedelem összegével.

A jövedelem, a bevétel és a költségek alapvető törvényi megfogalmazása alapvetően nem változott, habár ezen előírásokat új rendelkezés tartalmazza.

Jövedelemnek minősül a megszerzett adóköteles bevétel egésze, vagy a bevételnek az e törvény szerint tételesen igazolt, igazolás nélkül elismert, általában meghatározott költségekkel csökkentett része, vagy a bevétel e törvényben meghatározott hányada.

Bevételnek kell tekinteni a magánszemély által bármely jogcímen és bármely formában – pénzben vagy nem pénzben – mástól megszerzett vagyoni értéket. Ide tartozik a dolog vagy szolgáltatás személyes, magáncélú ingyenes vagy kedvezményes használata.

Költségnek minősül a törvény rendelkezése alapján a bevételszerző tevékenységgel közvetlenül összefüggő, kizárólag annak érdekében felmerülő, az adóévben szabályszerűen dokumentált, kifizetett kiadás. Ideértve azt a kiadást is, amelyet e törvény a kiadás tényleges kifizetésétől függetlenül minősít költségnek.

A jövedelemből kiinduló adóalap-meghatározásra több előírást is tartalmaz a törvény. Egyrészt megmarad a 2011-es évben a „szuperbruttósítás” intézménye változatlan feltételekkel, másrészt azonban megjelenik egy ehhez hasonló, ámde ezzel össze nem keverendő előírás a természetben adott juttatásoknál. Ez utóbbi juttatások esetében a juttatás értékét 19%-kal növelve kapjuk meg az adó alapját. (Részletesen erről később.)

Az összevonandó jövedelmek esetében a személyi jövedelemadó alapja = az adóköteles bevétel – a törvényben meghatározott csökkentő tételek + az adóalap-növelő tételek. Az adóalap-

növelő tétel az az adóalap-kiegészítés, melynek mértéke 2011-ben változatlanul 27%.¹ Elfogadta azonban a jogalkotó e „szuperbruttósítás” intézménynek a fokozatos kivezetését is: 2012-ben az adóalap-kiegészítés 13,5%, 2013. évtől pedig ez az intézmény meg is szűnik.

Az összevont adóalap kategóriája megmarad az ideji szabályozásban, habár ennek nem az adókötelezettség megállapítása szempontjából van jelentősége, hiszen az egykulcsos rendszerben mindegy, hogy összevonandó vagy ún. külön adózó egy adott jövedelem. Ahol és ami miatt ennek továbbra is van jelentősége, ezért van ilyen adójogi kategória, az az adókedvezmények köre, melyeket – élén a családi kedvezménnyel – az összevonandó jövedelmek után lehet igénybe venni. Az összevont adóalap tartalma: adókötelezettség alá eső összes önálló, nem önálló tevékenység bevétele, az egyéb bevételből származó jövedelem, az átalányban megállapított jövedelem (átalányadózó egyéni vállalkozó és mezőgazdasági kistermelő esetén) növelve az adóalap-növelő tétellel.

A nem önálló tevékenységből származó bevételt az adóalap megállapítása előtt csökkenti:

- a munkavállalói érdekképviselőt megfizetett tagdíja,
- az alkalmazott, a személyesen közreműködő tag számára üzemanyag-megtakarítás címén megfizetett összeg.

A jövedelemadó alapja tehát továbbra is az úgynevezett „szuperbruttó” lesz. Az összevont adóalapba tartozik minden önálló és nem önálló tevékenységből származó jövedelem, egyéb jövedelem, továbbá a törvény által meghatározott adóalap-növelő tétel, azaz az adóalap-kiegészítés összege.

Az adóalap-kiegészítést a személyi jövedelemadó-előleg, illetve a személyi jövedelemadó alapjának megállapításánál kell figyelembe venni. A figyelembevétel technikája az, hogy a törvény által meghatározott jövedelemre (mely munkaviszony esetében a bruttó munkabérral azonos) rá kell számítani a fent meghatározott 27%-os adóalap-kiegészítést, és ennek a „szuperbruttónak” az alapján kell az adóelőleget, illetve az adót megállapítani.

Jövedelemmel megegyező adóalap

A fentiekben láttuk, hogy az összevonandó jövedelmek esetében marad a szuperbruttósítás, valamint a természetben adott juttatások esetében a juttatás értékének 19%-kal növelt összege lesz az adóalap. Ebből fakadóan ezen jövedelmek tényleges adóterhelése – az egy kulcs mellett is – magasabb, mint 16%. Vannak azonban olyan jövedelmek, melyek esetében az adóalap megegyezik a jövedelemmel. Ilyen jövedelem pl. az osztalékjövedelem, a vagyoni érték átruházásából származó jövedelem, az árfolyamnyereségből származó jövedelem. A tényleges adófizetés tehát – az eltérő adóalap megállapítás miatt – meglehetősen változatos az ideji szabályokban.

Fontos megjegyezni, hogy az egykulcsos rendszer kialakításával elvesztette jelentőségét az adóterhet nem viselő járandóság adójogi kategóriája, ezért ez 2011. január 1-jétől megszűnik. A 2010-ben e körbe tartozó jövedelmek – egy kivételével – az adómentes jövedelmek körébe kerül. Így adómentes a nyugdíj, az ösztöndíj, a gyes, az ápolási díj, hogy a legjellemzőbb jövedelmeket említsük. Az adómentes körből kimarad a hallgatói munkadíj, mely eddig adóterhet nem viselő járandóság volt, 2011-től pedig összevonandó adóköteles jövedelemnek minősül.

¹ Az adóalap-kiegészítés az 1997. évi LXXX. törvényben meghatározott társadalombiztosítási járulék, illetve az 1998. évi LXVI. törvényben meghatározott kifizetői egészségügyi hozzájárulás mértékével egyezik meg.

A személyi jövedelemadó törvény kedvezményrendszere

Az adó, illetve adóelőleg megállapításánál – az adóalap-kiegészítésen túl – figyelemmel kell lenni a magánszemélyt megillető kedvezményekre. E kedvezmények rendszere részben jelentősen változott, részben az eddigi kedvezményeket tartalmazza.

Jelentős változást hozott – a személyi jövedelemadó törvény rendszerében családi adózásra utaló jelekkel – a családi kedvezmény intézményének bevezetése. Neve ugyan hasonlít az eddig funkcionáló családi adókedvezményre, de lényegét tekintve egészen más logikával, szabályokkal és – ami a legfontosabb – egészen más eredménnyel működik.

Nézzük a kedvezményeket részletesen!

Családi kedvezmény

A családi kedvezmény adóalap kedvezményként került kialakításra. Ez annyit jelent, hogy a kedvezmény minden más – egyébként – adókedvezményt megelőzve érvényesül az adóelőleg megállapításánál is, amennyiben ennek igénybevételéről a magánszemély írásban nyilatkozik. Ahogy arról már szó esett, a kedvezmény az összevont adóalapot csökkenti, azaz az önálló, nem önálló és egyéb jövedelmekből a szuperbruttósítással növelten számított adóalap után vehetőek igénybe.

A kedvezmény mértéke az alábbiak szerint alakul eltartottanként és jogosultsági hónaponként:

- egy és két eltartott esetén 62.500 Ft,
- három és minden további eltartott esetén 206.250 Ft.

Praktikusan a fenti kedvezmény-mértékek alapján egy és két eltartott után kb. 10.000 Ft/hó/eltartott, három és több eltartott után kb. 33.000 Ft/hó/eltartott adócsökkenés érvényesül.

Jogosultsági hónapnak tekintendő minden olyan hónap,

- amelyre tekintettel a családi pótlékot juttatják,
- amelyre tekintettel a rokkantsági járadékot folyósítják,
- amelyben a várandósság orvosi igazolása alapján a jogosultság legalább egy napig fennáll, kivéve azt a hónapot, melyben a családi pótlékra jogosultság a megszületett gyermekre tekintettel megnyílik.

Természetesen ez akkor igaz maradéktalanul, ha minden magánszemély érvényesíteni tudja egyébként a fenti kedvezményeket. A kedvezmény azonban csak az ún. kedvezményezett eltartottak után jár, azaz nem minden eltartott után vehető igénybe. Megjegyzendő, hogy a szó- és fogalomhasználat az eddigi szabályozásban is szerepelt, azonban messze nem tudták annyian igénybe venni a kedvezményt, mint ahányan – legalábbis potenciálisan – jogosultak lehetnek 2011-ben.

Kedvezményezett eltartottnak minősül:

- akire tekintettel a családok támogatásáról szóló törvény szerint családi pótlékot folyósítanak,
- a magzat a várandósság időszakában, a fogantatás 91. napjától a születésig,
- aki saját jogaon jogosult családi pótlékra,
- aki rokkantsági járadékban részesül.

Eltartottnak minősül a kedvezményezett eltartott, továbbá az, akit a családok támogatásáról szóló törvény szerint a családi pótlék összegének megállapítása szempontjából figyelembe vesznek. Ez utóbbi körbe tartozik az a személy, aki közoktatási intézmény tanulója, de nem jár utána családi pótlék, illetve az a felsőoktatási intézményben első akkreditált felsőfokú is-

kolai rendszerű szakképzésben, első egyetemi vagy főiskolai szintű képzésben részt vevő hallgató, és nem rendelkezik rendszeres jövedelemmel.

A kedvezmény érvényesítésére jogosult az a személy, aki gyermekre tekintettel családi pótlékra jogosult, aki saját jogán jogosult családi pótlékra, valamint a várandós nő és vele közös háztartásban élő házastársa.

Családi pótlékra jogosult magánszemély a vér szerinti, az örökbe fogadó szülő, a szülővel együtt élő házastárs, az a személy, aki a saját háztartásában nevelt gyermeket örökbe kívánja fogadni, és az erre irányuló eljárás már folyamatban van, a nevelőszülő, a hivatásos nevelőszülő, a gyám, továbbá az a személy, akihez a gyermeket a gyámügyi törvény alapján ideiglenes elhelyezték, a saját háztartásában nevelt gyermek, tanköteles gyermekre tekintettel annak a tanévnek az utolsó napjáig, melyben a gyermek a huszadik életévét betölti. (A fogyatékosági támogatásra nem jogosult, de sajátos nevelési igényű tanuló esetében huszonharmadik életévének betöltéséig.)

A családi kedvezmény érvényesítése év közben az adóelőleg meghatározásánál

A kedvezményt nyilatkozat alapján lehet érvényesíteni az adóelőleg megállapításnál. Minden összevonandó jövedelem esetén alkalmazható, tehát nem kizárólagosan a munkaviszonyban állók esetében lehet érvényesíteni. Például az állandó megbízással rendelkező magánszemély, aki önálló tevékenységből származó jövedelmet realizál, szintén kérheti a kedvezmény érvényesítését. Az egy kulcs miatt ugyan már nincs jelentősége az összevonandó jövedelmek és külön adózó jövedelmek elhatárolásának, a családi kedvezmény miatt azonban ez mégis jelentőséggel bír: a családi kedvezmény az összevonandó jövedelem adóalapja után vehető igénybe.

A családi kedvezményt év közben a családi pótlékra jogosult házastársak, illetve az adott kedvezményezett eltartottra tekintettel családi pótlékra jogosult élettársak megoszthatják. A megosztást igény szerint lehet alkalmazni, akár úgy, hogy egy-egy eltartott után a kedvezményt egy-egy szülő veszi figyelembe, akár úgy, hogy az adóalapokat is figyelembe véve az igénybe vehető adóalap-csökkentést határozzák meg. Fontos, hogy az év közben alkalmazott megosztás nem köti a magánszemélyt az év végén a bevallásában érvényesíthető megosztás tekintetében.

Adójóváírás

Megmarad az adójóváírás intézménye, mint a bérjövedelmek adóját csökkentő kedvezmény. Az adójóváírás az adóévben megszerzett bér és az arra tekintettel megállapított adóalapkiegészítés együttes összegének 16%-a, havi maximum összeg 12.100 Ft, a jogosultsági határ 2.750.000 Ft-ra csökken. Ezen jövedelemkorlát felett az igénybe vehető adójóváírás összege 12% mértékben csökken, 3.960.000 Ft összegig. Ezen jövedelemösszeg felett adójóváírás jogcímen kedvezmény nem vehető figyelembe.

Az adójóváírás kedvezményénél sem változott a jogszabály által használt fogalmak köre, így ugyanazon tartalommal kell figyelembe venni a jogosultsági hónapot (melyre a magánszemély bérjövedelmet realizál, maximum 12 hónap lehet), a jogosultsági határt (az az éves összes jövedelem, mely felett már csak csökkentett mértékben vagy egyáltalán nem vehető igénybe adójóváírás).

Az adójóváírás esetében fontos az éves összes jövedelem kategóriájának ismerete is. Az éves összes jövedelembe tartozik minden, a magánszemély által bevallandó jövedelem. Nem tartozik az éves összes jövedelembe az osztalékelőleg, valamint a vagyoni érték értékesítéséből származó jövedelem, továbbá a munkaviszony jogellenes megszüntetésére tekintettel bírósági

ítélet alapján fizetett összeg. Mivel az adóterhet nem viselő járandóság kategóriája megszűnik, így 2011-től nem lesznek olyan bevallandó tételek a bevallásban, melyek a jövedelem nagyságát befolyásolják ugyan, de ténylegesen adóterhet nem viselnek.

Személyi kedvezmény

A személyi kedvezményt a magánszemély olyan fogyatékosága, betegsége esetén veheti igénybe, melyet a vonatkozó kormányrendelet² melléklete tartalmaz. A betegség, fogyatékoság tényéről a magánszemélynek orvosi igazolással kell rendelkeznie, ezt azonban a kedvezmény érvényesítéséhez nem kell leadnia a munkáltatónak. A munkáltató a kedvezményt – melynek mértéke továbbra is a havi minimálbér 5%-ának megfelelő összeg, 3.900 Ft/hó – a magánszemély nyilatkozata alapján érvényesíti. Az orvosi igazolást csak az adóellenőrzésnél kell bemutatni.

Adóelőleg

Az összevont adóalap adóját és a vállalkozói személyi jövedelemadót adóelőlegként kell megfizetni. Az adóelőleg levonására részletes előírásokat az Szja törvény 46–49. §-a tartalmazza.

Nem terheli adóelőleg, és az adót a magánszemély a saját adóbevallásában állapítja meg és fizeti be:

- a magánnyugdíjpénztár által, vagy a nyugdíj-előtakarékossági számláról a kedvezményezett részére teljesített, nyugdíjszolgáltatásnak nem minősülő kifizetéseket,
- a külföldről, olyan államból származó jövedelmet, mely állammal a Magyar Köztársaságnak nincs a kettős adóztatás kizárásáról egyezménye.

A kifizető köteles az adóelőleg megállapítására a tőle származó és az összevont adóalapba tartozó jövedelmek kifizetése esetén. Nem kell adóelőleget levonni a számla adására kötelezett magánszemély által számlázott, és a felvásárlási jegy alapján kifizetett összegekből, feltéve, hogy a magánszemély külön nyilatkozatban nem kéri az adóelőleg levonását. A kifizető az általa megállapított és levont adóelőlegről, és annak alapjáról igazolást köteles adni a magánszemélynek.

A kifizető akkor is köteles az adóelőleget megállapítani, ha annak levonására a bevételből nincs lehetősége. Ennek feltétele, hogy a jövedelemben részesülő

- vele munkaviszonyban van,
- részére bért is fizet,
- társas vállalkozás személyesen közreműködő tagja,
- magánszemély a személyes közreműködésére tekintettel számol el jövedelmet.

Ezekben az esetekben a kifizető adóelőleget megállapító munkáltatónak minősül, és a levonni nem tudott adóelőleget a magánszemély helyett megfizeti a költségvetés felé, és azt vele szemben követelésként nyilvántartásba veszi. A követelést beszámíthatja a magánszemély felé fennálló kötelezettségébe, annak figyelembevételével, hogy a munkaviszonyból származó kifizetendő összeg nem lehet kevesebb, mint a minimálbér havi összegének 50%-a.

Nem kell a levonni nem tudott adóelőleget megelőlegezni a költségvetés felé, ha a magánszeméllyel szemben nincs, és várhatóan nem is lesz olyan pénzben megfizetendő kötelezettség, melyből a megelőlegezett adóelőleg levonásra kerülhet. Amikor a bevételt terhelő adóelőleget nem lehetett levonni, akkor a kifizető a kiállított igazoláson feltünteti a le nem vont A levonni nem tudott adóelőlegről a kifizető az adóhatóság felé adatot kell szolgáltatasson. A

² 335/2009. (XII. 29.) Korm. rendelet az összevont adóalap adóját csökkentő kedvezmény igénybevétele szempontjából súlyos fogyatékoságnak minősülő betegségekről

megállapított adóelőleget az arra kötelezett kifizető a kifizetés hónapját követő hónap 12. napjáig köteles megfizetni, és bevallani.

A magánszemély köteles az adóelőleg megállapítására, ha a bevétele nem adóelőleg levonására kötelezett kifizetőtől származik, vagy számlaadásra kötelezett és nyilatkozatában nem kérte adóelőleg levonását. Az adóelőleget a negyedévet követő hónap 12. napjáig kell megállapítani és megfizetni. Ez az időpont irányadó a magánszemély számára a tőle levonni nem tudott adóelőleg vonatkozásában is, a befizetést a kifizetőtől kapott igazolás adatai alapján kell megtenni. A magánszemély a saját maga által megfizetett adóelőleget be is vallja a saját adóbevallásában, negyedéves bontásban.

Az adóelőleg alapja

Az adóelőleg alapját az adóalap-meghatározásra vonatkozó rendelkezések szerint kell megállapítani.

Az adóelőleg alapja csökkenthető a bevételből levonható költségekkel. A csökkentés történhet egyrészt a jövedelemben részesülő adóelőleg-nyilatkozata alapján, másrészt a törvényben meghatározott, igazolás nélkül elszámolható költségek figyelembevételével. Ahogy már fentebb jeleztük, az adóelőleg megállapításánál figyelembe kell venni az adott bevételre vonatkozó adóalap-kiegészítést.

Ha a magánszemély bármely jövedelmével szemben tételes költségelszámolással számolta el a felmerült költséget, akkor más bevételével szemben nem alkalmazhatja a 10%-os költséghányad elszámolását sem az adóelőleg, sem az adókötelezettség alapjának megállapításánál. Megjegyzendő, hogy a 10%-os költséghányad csak a magánszemély nyilatkozata alapján vehető figyelembe az adóelőleg megállapításánál.

A fizetendő adóelőleg

Az adóelőleget az adóelőleg-alap alapján a 16%-os kulcs figyelembevételével kell megállapítani, figyelemmel az adóalapot, illetve a fizetendő adót csökkentő kedvezményekre.

Adóelőleg-nyilatkozat

A kifizető az adóelőleg levonásánál figyelembe veendő tételeket a magánszemély nyilatkozata alapján veszi figyelembe. A nyilatkozatot a magánszemélynek kell megtennie a kifizetést megelőzően, önként vagy felszólításra. A magánszemély nyilatkozatát megteheti esetenként, vagy az adóév egészére vonatkozóan visszavonásig. Amennyiben a nyilatkozat tartalmában változás következik be, akkor a magánszemély haladéktalanul köteles új nyilatkozatot tenni.

Az adóelőleg levonására kötelezett kifizető köteles a kifizetést megelőzően tájékoztatni a magánszemélyt az adóelőleg-nyilatkozat lehetőségéről, és a megadott vagy meg nem adott nyilatkozat következményeiről.

Adóelőleg-nyilatkozatot adhat a magánszemély a családi kedvezmény érvényesítése, az adójóváírás igénybevétele, valamint a személyi kedvezmény alkalmazása céljából:

- bér esetén az adójóváírás igénybevétele,
- családi kedvezmény érvényesítése és megosztása,
- a súlyos fogyatékoság fennállásáról,
- az adóelőleg levonásánál figyelembe vehető költségek tekintetében.

Az adóelőleg-nyilatkozat megtételére, illetve annak tartalmára fokozott hangsúlyt helyez a törvény, a nyilatkozat téves megtételét ebből következően szankcionálja, ha

- a tételes költségelszámolás nyilatkozatában szerepeltetett költség magasabb volt, mint amennyit az éves adóbevallásában elszámolt, akkor a különbözet 39%-át kell bírságként bevallani és megfizetni;
- az adóelőleg levonása során a téves nyilatkozata alapján kevesebb adóelőleg került levonásra, akkor a különbözet 12%-a a bírság, amit az éves adóbevallásban kell elszámolni és megfizetni.

Akkor nem kell az előbbieket szerint eljárni, ha a költségkülönbözet az 5%-ot, az adóelőlegkülönbözet a 10.000 Ft-ot nem éri el. Mivel az adóelőleg-mérséklésre vonatkozó nyilatkozat tartalmával a magánszemély az adókötelezettségét lényegesen befolyásolja, amennyiben ezen nyilatkozatokat nem kellő körültekintéssel, vagy nem megfelelő tartalommal teszi meg, és ezzel az éves bevallásnál adókülönbözet áll elő, ezt a magatartást „honorálja” a fenti szankcióval a jogszabály.

Érvényesíthető adókedvezmények

Habár 2010-ben jelentősen szűkítette az adókedvezmények körét a jogalkotó, továbbra is vannak olyan kedvezmények, melyek korábban megszerzett jogosultságok alapján érvényesíthetőek. Ezen kedvezmények az alábbiak:

- lakáscélú hiteltörlesztés kedvezménye,
- személyi kedvezmény,
- östermelői kedvezmény (részletes ismertetésétől e tájékoztatóban eltekintünk),
- a felsőoktatási tandíj kedvezménye,
- felnőttképzési díj kedvezménye.

A fenti felsorolás egyfajta sorrendiséget is jelez, azaz ha az adóhatóság eme sorrend alapján veszi figyelembe a magánszemélyt megillető kedvezményeket a magánszemély nyilatkozata hiányában. Egyébiránt továbbra is főszabály, hogy az igénybe veendő kedvezményeket és ezek sorrendjét a magánszemély bevallásában maga határozza meg, dönti el.

A lakáscélú hiteltörlesztéshez kapcsolódó, a felsőoktatási és felnőttképzési kedvezmény – habár jogosultságot rájuk már nem lehet szerezni, de a megszerzett jogosultságok alapján – továbbra is érvényesíthetőek a bevallás során. A 2010. novemberi törvénymódosítás előírása, hogy ezen jogcímenen kedvezményt utoljára a 2015. adóévben lehet igénybe venni.

Rendelkezés az adóról

Nem adókedvezmény, mégis az adókedvezmények között említjük az adóról történő rendelkezést. A magánszemélynek lehetősége van arra, hogy amennyiben önkéntes pénztárba egyéni befizetést teljesített, valamint ha nyugdíj-előtakarékossági számlára teljesített befizetést, akkor ennek a – pénztár és a pénztár által igazolt – összegnek 2011. évtől az adómérték csökkenése miatt az eddigi 30% helyett csak 20%-át forgathatja vissza az adójából a bevallásában adott rendelkezés alapján. A változás tehát annyi, hogy alacsonyabb a visszaforgatható összeg. Továbbra is igaz azonban, hogy az egyéni számlára visszakért összegnek bele kell férnie a magánszemély adott évi adókötelezettségébe. (Amennyiben pl. adókötelezettsége nem keletkezik a magánszemélynek, egyéni befizetés esetén sincs módja az egyéni számlájára összeget visszakérni.) Nyilvánvaló, hogy a maximális visszaforgatható keret kimerítéséhez 2011-ben magasabb befizetés szükséges, mint 2010-ben.

Nem változik az 1%-os szabály sem: a megfizetett adó 2 x 1%-áról továbbra is lehetőség van rendelkezni a bevallás során.

A rendelkezés egy speciális fajtája a magán-nyugdíjpénztári tagság megszűnésével összefüggő reálhozammal kapcsolatos.

Mint ismeretes, a 2010. évi CLIV. törvény rendelkezései szerint a magánnyugdíjpénztárak tagjainak 2011. január 31-ig állt módjukban – mondjuk így – „dönteni” tagsági viszonyuk fenntartása, vagy az állami rendszerbe történő visszalépésük mellett. Amennyiben a magán-személy a magán-nyugdíjpénztári tagságát nem tartotta fenn – azaz erről a szándékáról nem nyilatkozott a nyugdíjbiztosítási igazgatóságok vagy a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság felé –, 2011. március 1-jétől magán-nyugdíjpénztári tagsága megszűnik. A tagsági jogviszonya alatt a számláján felhalmozódott befizetések és hozamok jogszabályi előírás alapján összesítésre kerülnek, és a tag egyéni számlájának egyenlege a reálhozamon kívül az állami rendszerbe a taggal való elszámolást követően átutalásra kerülnek. Az ún. reálhozam – melynek számítási szabályainak ismertetésétől e helyütt eltekintünk – jogszabályi rendelkezés alapján a magán-személy döntésének megfelelően adómentesen felvehető, vagy önkéntes pénztári számlára kiutaltatható (kvázi egyfajta saját rendelkezés valósul meg).

A magánszemély által felvett reálhozam – összegétől függetlenül – adómentes jövedelemnek minősül. Amennyiben önkéntes pénztári számlára kéri a magánszemély a reálhozam összegét, akkor annak 20%-a, legfeljebb 300.000 Ft adókiutalás kérhető az önkéntes pénztári számlára. Nyilván ez a lehetőség 2011-ben illeti meg a magánszemélyt, mivel a magán-nyugdíjpénztári tagság megszűnésével kapcsolatos elszámolásnak – jogszabályi rendelkezések alapján – záros határidőn belül, a PSZÁF-fal egyeztetett menetrend szerint meg kell történnie ebben az évben.

Természetben adott juttatások

2011-től megszűnik a természetbeni juttatások adójogi kategóriája, és az adómentesnek nem minősülő természetben adott juttatásokra vonatkozóan – a juttatás jellege által determináltan – egyrészt kifizetői adófizetési kötelezettség került megállapításra, másrészt – természetben adott jellegére tekintet nélkül – összevonandó adóköteles jövedelemként kell ezen juttatások értékét figyelembe venni.

Ennek alapján az alábbi kategorizálást tette a törvény:

- a törvényben taxatív felsorolt adóköteles természetben adott juttatások köre, melyek után a juttatás értékének 19%-kal növelt összege után egyrészt 16% személyi jövedelemadó, másrészt 27% egészségügyi hozzájárulást fizet a kifizető;
- kedvezményes béren kívüli juttatások, melyek esetén a juttatás értékének 19%-kal növelt összege után 16% személyi jövedelemadót fizet a kifizető;
- azon természetben adott juttatások, melyek a fenti kategóriákba nem tartozván, összevonandó adóköteles jövedelemként kerülnek figyelembevételre.

Kedvezményes béren kívüli juttatások

A béren kívüli juttatásokat a törvény 71. §-a tartalmazza. Az e juttatásokra vonatkozó szabályok alapvetően nem változnak a tekintetben, hogy ezen juttatások után mindössze személyi jövedelemadó fizetési kötelezettség áll fenn. Változik azonban – ugyan nem jelentősen – ezek belső tartalma, valamint az adókötelezettség megállapításának módja.

A következő tételek kedvezményesen adózó béren kívüli juttatásnak minősülnek, és 16%-os kulccsal adóznak. Értékhatár-túllépés esetén az ezt meghaladó rész, valamint a nem megfelelő személynek adott juttatás teljes összege a természetben adott juttatásokra vonatkozó általános kulccsal, valamint 27% ehoval adózik.

A kedvezményes béren kívüli juttatások tényleges adóterhelése 19,04%, a 2010-ben érvényes 25%-kal szemben.

A kedvezményes béren kívüli juttatás adható:

- a juttató a munkáltató, a társas vállalkozás,

- a juttatásban részesülő a munkavállaló, ideértve a kirendelt munkavállalót is, a társas vállalkozás személyesen közreműködő tagja, egyes esetekben közeli hozzátartozójuk.

Kedvezményesen adózó juttatások:

- az üdülési csekk vagy üdülési szolgáltatás a munkáltató tulajdonában lévő üdülőben, adóévenként a minimálbér összegét meg nem haladó mértékben,
- Széchenyi Pihenő Kártya, legfeljebb 300.000 Ft értékben,
- internethasználat biztosítása havonta maximum 5.000 Ft értékben,
- étkeztetés támogatása (az erre jogosító utalványt is ideértve) havi 18.000 Ft értékben,
- iskolarendszerű képzés címén átvállalt költség minimálbér két és félszeresét meg nem haladó része,
- iskolakezdési támogatás minimálbér 30%-át meg nem haladó része,
- helyi bérlet formájában juttatott bevétel,
- a magánszemély javára átutalt munkáltatói/foglalkoztatói havi hozzájárulásból:
 - az önkéntes kölcsönös nyugdíjpénztár(ak)ba a minimálbér 50%-át,
 - az önkéntes kölcsönös egészségpénztár(ak)ba/önsegélyező pénztár(ak)ba együttesen a minimálbér 30%-át,
 - foglalkoztatói nyugdíjnyújtó intézménybe a minimálbér 50%-át meg nem haladó rész.

A kedvezményes béren kívüli juttatásokat nem kell összevonni, a juttatáskor – adózási szempontból – kizárólag a rájuk irányadó korlátot kell figyelembe venni.

Üdülési csekk, üdülési szolgáltatás

Üdülési szolgáltatás nyújtható személyenként és adóévenként a minimálbér összegét meg nem haladó értékben, üdülési csekk formájában, vagy a juttató tulajdonában vagy vagyonkezelésében lévő üdülőben. A juttatásban részesülhet a közeli hozzátartozó is, a szakképző iskolai tanuló, a kötelező szakmai gyakorlatának ideje alatt a hallgató, a juttatótól nyugdíjba vonult magánszemély és az ő közeli hozzátartozója, valamint az elhunyt munkavállaló közeli hozzátartozója. A szakszervezet a tagjának, a nyugdíjas tagjának, ezek közeli hozzátartozójának is nyújthatja azonos feltételek fennállása mellett. Az üdülési szolgáltatások – több juttatótól együttesen is – a minimálbér összegét meg nem haladó összege tartozik a kedvezményes adózás alá.

A juttatáshoz kapcsolódóan üdülőnek a nem üzleti célú, a vonatkozó kormányrendelet alapján nyilvántartásba vett szálláshely minősül. Ide tartozónak minősül az az üdülő is, amely a juttatóval a társasági adóról szóló törvény előírásai szerint kapcsolt vállalkozásnak minősülő vállalkozás tulajdonában van.

Üdülési csekk továbbra is a Magyar Nemzeti Üdülési Alapítvány által kibocsátott, névre szóló, kizárólag üdülési és egészségmegőrzési szolgáltatásra beváltható utalvány, azzal, hogy az igénybe vehető szolgáltatások körét az alapítói jogokat gyakorló miniszter és az adópolitikáért felelős miniszter előzetes egyetértésével határozza meg.

Széchenyi Pihenő Kártya

A Széchenyi Pihenő Kártya formájában adott juttatás új intézmény a kedvezményes béren kívüli juttatások között. Éves szinten legfeljebb 300.000 Ft értékben adhatja ezt a juttatást a munkáltató a munkavállalónak, több munkáltató által történő juttatás esetén is ez a korlát. A juttatás keretében a magánszemély ezzel a fizetési eszközzel bizonyos szolgáltatások igénybevételeire jogosult, ennek módja és konkrét tartalma azonban a felhasználást illetően még

nem ismertek, mivel az a kormányrendelet, melynek ezen kérdéseket kellene rendeznie, a tájékoztató elkészítéséig nem jelent meg.

Internethasználat

2011-től az internethasználat biztosítása az előző évi szabályokhoz képest kedvezőtlenebb helyzetbe került. Egyrészt adókötelessé vált a juttatás az eddigi adómentesség helyett, másrészt korlátozott a havonta kedvezményes adózással elszámolható juttatás. Az új előírásoknak megfelelően havonta 5.000 Ft értékben lehet elszámolni az internethasználat támogatását, akár a magánszemély nevére szóló számla alapján, akár internetutalvány formájában.

Étkeztetés támogatása

2011-től megszűnik az az előírás, mely csak a meleg étkezési juttatást kedvezményezte. Ez évtől akár a meleg étkeztetés, akár a hideg ételbiztosítás egyaránt elfogadottak ezen juttatás keretében. A juttatás természetben és utalvány formájában is adható. Továbbra is érvényes, hogy e juttatásban részesülhet a szakképző iskolai tanuló, a kötelező szakmai gyakorlatának ideje alatt a hallgató, a juttatótól nyugdíjba vonult magánszemély.

Iskolarendszerű képzés támogatása

Iskolarendszerű képzésnek minősül a képzés, ha célja

- a munkakör betöltéséhez szükséges ismeretek megszerzése, bővítése, és az elvégzését a munkáltató rendeli el (akkor is, ha a költségét nem a munkáltató viseli),
- a juttatásban részesülő magánszemély számára szükséges a juttató tevékenységével összefüggő szakmai ismeretek megszerzése, bővítése.

Az előző időszakokban megkezdett iskolai rendszerű képzések esetén a következő átmeneti szabályokat kell alkalmazni:

- 2005. 12. 31-ig történő kezdés esetén adóalapba nem számító tétel, és nincs korlát;
- 2006. 01. 01. és 2009. 01. 31. között megkezdett képzéseknél 400.000 Ft/év összeg minősül adóalapba nem tartozó tételnek;
- 2009. 02. 01. és 2009. 12. 31. között megkezdett képzéseknél a minimálbér 2,5-szerese adóalapba be nem számító tétel.

Iskolakezdési támogatás

Iskolakezdési támogatást a közoktatásban részt vevő gyermekekre, tanulókra tekintettel kaphatja a családapótlék-juttatásra jogosult szülő, vagy a vele közös háztartásban élő házastárs. A juttatás a tanév kezdetét megelőző és követő 60 napon belül adható. Formája lehet tankönyv, taneszköz, ruházat, az ezek megvásárlásáról szóló, a juttató nevére kiállított számla ellenértékének megtérítése, vagy ezek megvásárlására szóló utalvány.

Közlekedési költségek támogatása

2011-ben is kedvezményes béren kívüli juttatás marad a helyi közlekedési költségek megtérítése. Az elszámolás alapja a helyi utazásra szolgáló bérletről a juttató nevére szóló számla, más módon ez a juttatás nem számolható el. Természetesen nincs összegszerűen meghatározott korlátja, tekintettel arra, hogy az egyes településeken a helyi közlekedési költségek ára eltérő.

Önkéntes pénztári tagdíj-hozzájárulások

Nem változtak az önkéntes pénztárakba teljesített munkáltatói tagdíj-hozzájárulásra vonatkozó szabályok. Önkéntes nyugdíjpénztár esetében a minimálbér 50%-a, egészség- és öngyelemező pénztár esetében a minimálbér 30%-a adható kedvezményes adózás mellett. Fontos megjegyezni, hogy az az előírás sem változott, hogy a munkavállalónak nyilatkoznia kell arról, hogy más munkáltatótól részesült-e ilyen juttatásban. (A kedvezményt ugyanis csak egy munkáltató által adott juttatásnál lehet érvényesíteni.) Természetesen ez nem azt jelenti, hogy más munkáltatótól ilyen juttatásban a magánszemély nem részesülhet, hanem azt, hogy amennyiben már a kedvezményes juttatás megtörtént, más munkáltatótól kapott juttatásnál a kifizetést további 27% egészségügyi hozzájárulás is terheli.

Értelemszerű, hogy a magánnyugdíjpénztárakkal kapcsolatos jogszabályi változások miatt más értelmezést kap a magán-nyugdíjpénztári tagdíj kiegészítése, mint béren kívüli juttatás, és mint saját befizetés is. A vonatkozó jogszabályi előírások alapján a magán-nyugdíjpénztári tagdíjat a munkáltató vagy a magánszemély 10%-ra egészítheti ki. Mivel a tagdíj mértéke 0%, akár 10% is lehet a kiegészítés mértéke. Ez a változás tartalmilag már 2010. november 2-től érvényes, mivel ezen időponttól kezdve a magán-nyugdíjpénztári tagdíj mértéke 0%.

A kedvezményes béren kívüli juttatásokról a munkáltatónak nyilvántartást kell vezetnie. A kapcsolódó – megemelt adóalap utáni – 16% adót a juttatás hónapját követő hónap 12-éig meg is kell fizetni.

Az adókötelezettség megállapításához figyelembe kell venni a magánszemély nyilatkozatát, amely a szükséges feltételek fennállását igazolja. Amennyiben a juttatás nem felel meg a feltételeknek, vagy az értékhatárt meghaladja, akkor az adóköteles természetben adott juttatásnak minősül.

Amennyiben a magánszemély valótlan nyilatkozatának következményeként, vagy a nyilatkozatának elmaradása miatt keletkezik adóhiány, akkor az adóhatóság határozata alapján az adóhiányt és az egyéb jogkövetkezményeket a magánszemély kell viselje. Ha az adóhiányt a magánszemély meglévő nyilatkozata helytelen alkalmazása okozza, akkor a juttató kell megfizesse azt, és a kapcsolódó jogkövetkezményeket.

Példa a béren kívüli juttatás adózására

Munkáltató (szakszervezet) üdülési csekket ad a munkavállaló (szakszervezeti tag) részére 2011. május 16-án. Ennek értéke 90.000 Ft. Mivel a juttatás értéke magasabb, mint a minimálbér adóév első napján érvényes összege, ezért nemcsak a kedvezményes adózással, hanem a kifizetői adókötelezettséggel is számolni kell.

A juttatásból kedvezményesen adózó rész 78.000 Ft, mely után az alábbiak szerint állapítja meg a kifizető az adókötelezettséget:

kedvezményes juttatás adóalapja:	$78.000 \times 1,19 = 92.820$ Ft
kedvezményes adókötelezettség:	$92.820 \times 16\% = 14.851$ Ft
kedvezményes feletti adóalap:	$12.000 \times 1,19 = 14.280$ Ft
kedvezményes feletti adókött.:	$14.280 \times 16\% = 2.285$ Ft
kedvezményes feletti rész ehoja:	$14.280 \times 27\% = 3.856$ Ft
Összes felmerülő szja kötelezettség:	$14.851 + 2.285 = 17.136$ Ft
Eho kötelezettség:	3.856 Ft
Összesen:	20.992 Ft

A felmerülő személyi jövedelemadót és egészségügyi hozzájárulást 2011. június 12-ig meg kell fizetnie a kifizetőnek az adóhatóság felé.

Kifizetői adókötelezettség mellett adható juttatások

2011-től – ahogy arra fentebb utaltunk már – jelentősen megváltozott a természetben adott juttatások adózási szabálya. A béren kívüli juttatások mellett fontos ismerni az egyéb, kifizetői adókötelezettség mellett adható természetben adott juttatásokat, elsődlegesen azért, mert a törvény taxatív felsorolást alkalmaz, tehát amely juttatás nem található ezen adózási jogcím alatt, azt – természetben adott formájától függetlenül – mint összevonandó jövedelmet kell adózás alá vonni.

Ezen juttatások esetében a juttatás értékének 19%-kal növelt összege után 16% személyi jövedelemadó, és az adóalap (tehát a 19%-kal növelt juttatási érték) után 27% egészségügyi hozzájárulást kell fizetnie a kifizetőnek. Ez összességében kb. 52% adóterhelést jelent (előző évben ez legjobb esetben is 81% adókötelezettséget takart).

Természetben adott juttatások, melyek után a kifizető viseli az adókötelezettséget:

- hivatali, üzleti utazáshoz kapcsolódó étkezés vagy más szolgáltatás nyújtása,
- cégtelefon vélelmezett magáncélú használata miatt keletkező adóköteles bevétel,
- csoportos biztosítások kifizető által fizetett adóköteles díja,
- reprezentáció és üzleti ajándék adóköteles juttatása,
- csekély értékű ajándék,
- olyan juttatás, mely esetében nem állapítható meg az egyes magánszemélyek által megszerzett jövedelem,
- kifizető által egyidejűleg több magánszemély részére szervezett, jellemzően vendéglátásra, szabadidőprogramra irányuló rendezvény, esemény költsége,
- jogszabályi rendelkezés alapján átadott termék, nyújtott szolgáltatás,
- kifizető által ismeretlen magánszemélynek adott, a minimálbér 1%-át meg nem haladó egyedi értékű, reklám célú vagy egyéb ajándék juttatás,
- a kedvezményes béren kívüli juttatások esetén az ott megjelölt értékhatárt meghaladó juttatási rész.

Fenti felsorolás tehát taxatív, azaz a kör nem bővíthető. Amennyiben olyan juttatással találkozunk a kifizető, mely nem szerepel a törvényi (illetve a fenti) felsorolásban, akkor azt a juttatást – természetbeni megjelenésétől függetlenül – összevonandó jövedelemként kell figyelembe venni, méghozzá olyan jogviszonnyal kapcsolatos jövedelemként, mely jogviszonyra tekintettel történt a juttatás.

A felsorolt juttatások közül kettővel részletesen is foglalkozunk annak okán, hogy az a szakszervezeteknél, mint kifizetőknél is felmerülhet.

Reprezentáció és üzleti ajándék

Elsősorban is említeni kell, hogy a reprezentáció és üzleti ajándék szabályai a nonprofit szervezetek esetében másképp alakul, mint a vállalkozások esetében.

A nonprofit szervezetek esetében amennyiben a reprezentáció és üzleti ajándék (minimálbér 25%-át meg nem haladó egyedi értékben) együttes értéke nem haladja meg a cél szerinti (közhasznú) tevékenység ráfordításainak 10%-át, vagy – ha az kevesebb – a bevétel 10%-át, akkor adókötelezettség ezen juttatások után nem áll fenn. Amennyiben a reprezentáció és üzleti ajándék együttes értéke meghaladja ezt az értéket, akkor a meghaladó rész után áll fenn a 19%-kal megemelt adóalap után 16% személyi jövedelemadó és eho-fizetési kötelezettség.

Egyébiránt reprezentációnak a juttató tevékenységével összefüggő üzleti, hivatali, szakmai, diplomáciai vagy hitéleti rendezvény, esemény keretében, továbbá az állami, egyházi ünnepek alkalmával nyújtott vendéglátás és a rendezvényhez, eseményhez kapcsolódó szolgáltatás

minősül. Ez a fogalom nem változott, eddig is ezt a meghatározást kellett irányadónak tekinteni. Fontos változás azonban, hogy amennyiben a juttatásra vonatkozó dokumentumok és körülmények valós tartalma alapján sérül a rendeltetésszerű joggyakorlás elve, akkor a fenti juttatások nem minősülnek reprezentációnak. (Ilyen „sérelem” lehet például, ha a hivatalos és szabadidős programok aránya nem megfelelő, abban túlsúlyban vannak az utóbbiak.) Ez az előírás még jobban ráirányítja a figyelmet az egyébként eddig is kiemelten hangsúlyozott dokumentálás fontosságára és annak tartalmi megfelelőségére.

Külön is utalunk rá, habár a fenti leírás is tartalmazta, hogy változott az üzleti ajándék meghatározása. 2011-ben a minimálbér 25%-át meg nem haladó egyedi értékkel bíró ajándékot lehet ilyennek tekinteni. Üzleti ajándéknak a juttató tevékenységével összefüggő üzleti, hivatali, szakmai, diplomáciai vagy hitéleti kapcsolatok keretében adott ajándék (termék, szolgáltatás) minősül. Azaz mint látható, „befelé” nem lehet üzleti ajándékot adni!

Csekély értékű ajándék

Nem ismeretlen a csekély értékű ajándék intézménye az adózási szabályokban. Ennek eddig ismert szabályai nem változtak, a kapcsolódó adókötelezettség azonban módosult 2011-ben.

Csekély értékű ajándékot a kifizető évente legfeljebb három alkalommal, alkalmanként a minimálbér 10%-át (2011-ben 7.800 Ft) meg nem haladó értékben adhat.

Csekély értékű ajándékot adhat többek között a munkáltató a munkavállalójának, a szakszervezet a tagjának, nyugdíjas tagjának, az említett személyekkel közös háztartásban élő közeli hozzátartozójának, a kifizető olyan magánszemélynek, akinek az adóévben más jövedelmet nem juttat.

Nem változott az az előírás, mely szerint a kifizető a csekély értékű ajándékokról nyilvántartást köteles vezetni, annak érdekében, hogy megállapítható legyen, a fenti értékhatár és alkalmatszám nem került túllépésre adott magánszemély vonatkozásában.

A csekély értékű ajándék 19%-kal növelt értéke után, mint adóalap után 16% személyi jövedelemadó és az adóalap után 27% eho-fizetési kötelezettség is fennáll a kifizető részéről.

Többször említettük már a tájékoztatóban, hogy azon juttatások, melyek a kifizetői és béren kívüli juttatások között nem szerepelnek, *összevonandó jövedelemként* viselnek adókötelezettséget. Ez azt jelenti, hogy egy a felsorolásba nem tartozó juttatás esetén a munkavállaló mint munkaviszonyból származó jövedelmet, a választott tisztségviselő mint egyéb nem önálló tevékenységből származó jövedelmet adózza meg a természetben kapott juttatás értékét.

Teljes körű felsorolást nem lehet adni ezen összevonandó adókötelezettség alá eső juttatásokról, néhány, széles körben ismert juttatást azonban érdemes megemlíteni. A jogszabályi változások miatt természetben adott juttatásként is összevonandó adókötelezettséget von maga után

- a művelődési intézményi szolgáltatás,
- sporttevékenységhez nyújtott ingyenes vagy kedvezményes juttatás,
- munkavállalóknak egységesen adott juttatás,
- munkavállalóknak belső szabályzat alapján nyújtott juttatás.

A teljesség kedvéért jegyezzük meg, hogy az összevonandó jövedelemmé válás azt is jelenti, hogy az adókötelezettség megállapításánál alkalmazni kell a szuperbruttósítást, és mind a magánszemélyt, mind a kifizetőt/munkáltatót terheli járulékfizetési kötelezettség is.

Adómentes juttatások körében történő változások

Minden változás ellenére továbbra is vannak adómentes juttatások. Néhány jellemző juttatást az alábbiakban nevesítünk is, természetesen nem törekedve arra, hogy a teljes 1. sz. melléklet tartalmát felsoroljuk. (A személyi jövedelemadó törvény 1. sz. melléklete tartalmazza továbbra is az adómentes juttatásokat.) Külön jelezzük azokat a változásokat, melyek akár a 2010. évben, akár a 2011. évben új mentességeket hoztak a juttatások közé.

2011-től az utalvány, készpénz-helyettesítő fizetési eszköz a törvény külön rendelkezése alapján – vagy annak hiányában is – akkor minősül adómentes nem pénzben adott juttatásnak, ha a juttatási feltételek alapján megállapítható, hogy az mely termékre, szolgáltatásra, vagy milyen termék- vagy szolgáltatáskörben használható fel, és egyebekben a juttatás körülményei megfelelnek az adómentességre vonatkozó rendelkezésben foglalt feltételeknek. Ez tehát annyit jelent, hogy ha a juttatás feltételei megfelelnek az adómentességi követelményeknek, akkor nincs akadálya annak, hogy az utalvány formájában kerüljön juttatásra, viszont figyelni kell arra, hogy meghatározott termékre, szolgáltatásra legyen az utalvány felhasználható. E rendelkezés alapján utalvány formájában is adható üzleti ajándék, sportesemény belépőjegyének vásárlására használható utalvány, a csekély értékű ajándék.

A természetben adott juttatások közül a társasági adóalanyok tekintetében adómentes a reprezentáció és az üzleti ajándék alapján meghatározott bevétel, ugyanakkor azt a kifizető teljes egészében társaságiadóalap-növelő tételként köteles figyelembe venni. Az elszámolt reprezentációs költségek és az üzleti ajándék költsége tehát adóalap terhére nem számolható el, de a kiadás a vállalkozás pénzeszközállományát csökkenti.

(A nonprofit szervezetekre vonatkozóan az eddig hatályos szabályokat fentebb ismertettük.)

Továbbra is adómentes juttatás maradt a számítógép-használat biztosítása.

2011-ben is adómentes a társadalmi szervezetek által évente egyszer adható tárgyjutalom 5.000 Ft-ot meg nem haladó értéke azzal, hogy tárgyjutalomként értékpapír nem adható.

Megmarad a társadalmi szervezetek, alapítványok, egyházak, a helyi önkormányzatok, kisebbségi önkormányzatok által szervezett, a lakosság, közösség széles körét érintő (nem zártkörű), azonos részvételi feltételekkel szervezett kulturális, sport, szabadidős és más hasonló közösségi jellegű rendezvényen helyben nyújtott szolgáltatások értéke, helyi fogyasztásra juttatott étel, ital, valamint az ezen eseményekhez kapcsolódó, a rendezvény összes költségének 10%-át meg nem haladó, résztvevőnként azonos értékű ajándék juttatásának adómentessége.

A törvény 1. sz. mellékletének 1.3. pontja szerint adómentes a munkáltató, illetve az érdekvédelmi szervezettől kapott temetési segély, valamint az önszegélyező feladatot is vállaló társadalmi szervezettől kapott szociális segély³ is.

2010. augusztus 18-tól hatályosan adómentesnek minősül az ingyenesen vagy kedvezményesen a sportesemény-szervező tevékenységet folytató szervezet által e tevékenységi körében juttatott, továbbá a kifizető által ugyanazon magánszemélynek az adóévben legfeljebb 50.000 Ft értékben juttatott, sporteseményre szóló belépőjegy, bérlet. E juttatásnál a tartalomra feltétlenül kell figyelni, hiszen pl. egy vízilabda-mérkőzésre a belépőjegy adómentesen adható, az uszodabérlet azonban adóköteles összevonandó jövedelemként veendő figyelembe a magán-

³ A segélyezéssel kapcsolatos adójogi előírások nem változtak, ezért azokra részletesen itt nem térünk ki. Utalunk azonban arra, hogy változatlanul fennáll a követelmény, hogy szociális segélyt csak – vagyoni viszonyaira is tekintettel – szociálisan rászorulóknak lehet nyújtani. Önszegélyező feladat ellátásának minősül az 1997. évi LXXX. törvényben felsorolt ellátásokat kiegészítő juttatások nyújtása.

személynél. Fontos e juttatásnál is, hogy olyan nyilvántartása legyen a kifizetőnek, mely alapján megállapítható, hogy a részére adott juttatás adott kifizetőtől nem lépi túl az 50.000 Ft-ot.

Nóvuma a 2011-től hatályos szabályozásnak, mely kifejezetten a munkavállalói érdekképviselőket érintő adómentes juttatást tartalmaz, az alábbiak szerint:

„...munkavállalói érdekképviselői szervezet által magánszemélynek nem pénzben adott juttatás értéke, pénzben történő juttatás esetén legfeljebb a minimálbér 50%-át meg nem haladó összegben havonta adott támogatás, ”⁴

Mivel különösebb magyarázat, értelmezés nem fűződik – legalábbis eddig – ehhez a juttatáshoz, a leírtak szerint eljárva munkavállalói érdekképviselői szervezet által nem pénzben történő juttatás adómentes, és amennyiben ez a juttatás pénzben történik, akkor az a minimálbér 50%-áig adható adómentesen, még hozzá havonta.

Véleményünk szerint a juttatásnál figyelemmel kell lenni arra a feladat- és célrendszerre, melyre tekintettel az adott szervezet létrehozása történt. Egyéb korlátozás a konkrét fenti idézetben nincs ugyan, azonban felhívjuk a figyelmet az 1. sz. melléklet 3.4. pontjában szereplő korlátokra, melyek sérülése esetén a juttatás nem adható adómentesen. Ezen korlátok az alábbiak:

A 3.3. pontban említett juttatások nem adhatóak adómentesen, ha:

- a juttatás címzettje az alapító, az adományozó, a támogató, kivéve az orvosi javaslat alapján fogyatékoságával, gyógyításával összefüggő termék, szolgáltatás formájában nem pénzben megszerzett bevételt,
- a juttatás, amelyet a kifizetővel munkaviszonyban, munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban vagy más, a Ptk. szerinti olyan szerződéses jogviszonyban álló magánszemély kap, ha a kifizetés a magánszemélyt az általa végzett tevékenység mennyiségi és/vagy minőségi jellemzőire tekintettel, vagy termék értékesítésének, szolgáltatás nyújtásának ellenértékeként, vagy jog alapításának, joggyakorlás átengedésének, jogról való lemondásnak ellenértékeként illeti meg.

Adómentes 2011. január 1-jétől a munkáltató által adott lakás vásárlására, építésére pénzintézetben vagy a Magyar Államkincstáron keresztül öt éven belül adott vissza nem térítendő támogatás 5 millió Ft-ot meg nem haladó összegben, azzal, hogy első évnek 2010. január 1. kezdődő évet kell tekinteni.

Az üzemanyag-megtakarítás

A munkáltató, vagy a társas vállalkozás által üzemeltetett gépjármű vezetőjeként teljesített kilométer futásteljesítmény – melyet útnyilvántartás (menetlevél, fuvarlevél) támaszt alá – alapján, a közúti gépjárművek fogyasztásának igazolás nélkül elszámolható mértékéről szóló kormányrendelet szerinti alapnorma, és az adóhatóság által közzétett üzemanyagár figyelembevételével számított összeget kell összevetni a tényleges (számlával igazolt) üzemanyag-költséggel.

Amennyiben a különbözet költségmegtakarítást eredményez, akkor annak összege a jármű vezetője számára kifizethető. Havonta a 100.000 Ft értéket nem haladhatja meg az adómentesen kifizethető összeg.

⁴ 1995. évi CXVII. törvény 1. sz. melléklet 3.3. pont

Költségtérítések

A költségtérítések elszámolására vonatkozó szabályok nem változtak.

Költségtérítés annak fizethető, aki – mint tipikus esetet tekintve – saját gépjárművét hivatali feladatai ellátása érdekében használja. Saját gépjárműnek minősül a magánszemély tulajdonában álló gépjármű, valamint ilyennek kell tekinteni a házastársa tulajdonában álló gépjárművet is. Más esetben, mivel nem saját gépjárműről van szó, erre tekintettel kell megállapítani a költségtérítés adózási szabályait és a magánszemély eljárását.

Említeni érdemes, hogy a kiküldetési rendelvénnyel történő elszámolás nemcsak munkaviszonyban, hanem más jogviszonyban is alkalmazható. Ennek megfelelően kiküldetési rendelvénnyel számolhat el a megbízási jogviszonyban lévő személy, a választott tisztségviselő e feladata ellátása érdekében kapott költségtérítés vonatkozásában. Fontos megjegyezni azonban, hogy amennyiben nem saját gépjárművel történik a hivatali út megtétele, kiküldetési rendelvénnyel nem lehet a költségtérítést elszámolni.

Egyébiránt a kiküldetési rendelvénnyel vonatkozó előírások annyiban változnak ettől az évtől, hogy az ételmezési költségtérítés kikerül a kiküldetési rendelvénnyel fogalmából.

Továbbra is érvényes, hogy az ún. „normarendelethez”⁵ előírt üzemanyag-átalány alapján számolható el a költségtérítés, valamint az üzemanyag-fogyasztáson felüli költségekre fedezetet nyújtó 9 Ft/km is elszámolható. Ezek az ún. igazolás nélkül elszámolható költségek. Hangsúlyozni kell, hogy a költségtérítés elszámolásánál a magánszemélynek nyilatkoznia kell az erre rendszeresített nyomtatványon.

A kiküldetési rendelvénnyel elszámolt költségtérítés nem bevétel, azaz a bevallásban sem kell ezt a tételt szerepeltetni.

Amennyiben a költségtérítés útnyilvántartás alapján kerül elszámolásra (pl. nem saját tulajdonú személygépkocsira történik elszámolás), akkor az erre tekintettel kapott költségtérítés bevételnek minősül, mellyel szemben költségelszámolásnak van helye. Költségelszámolásnak minősül az is, hogy a magánszemély nyilatkozata alapján az ún. igazolás nélkül elszámolható költségeket veszi figyelembe. (Igazolás nélkül elszámolhatónak az a költség minősül, melyet számlával, egyéb okirattal igazolni nem kell.)

Kamatkedvezmény adózása

A munkaviszonyból származó kamatkedvezmény is természetbeni juttatásnak minősül, és nem összevonandó jövedelemként adózik, és az adó mértéke – a 19%-kal növelt juttatási érték alapján – 16%. Az adóköteles juttatást az adóalap után egészségügyi hozzájárulás (27%) fizetési kötelezettség is terheli.

Adómentes kifizetések korlátozása

Az egyéb szervezetek esetében megszűnik 2011. január 1-jétől az adómentes kifizetések korlátozására vonatkozó előírás (hatályon kívül kerül a 72/A. §).

Adó megállapítása, adóbevallás

Az adóbevallási szabályokban lényeges változás az ún. adónyilatkozat (alias sőralátét) bevezetése. A magánszemély bevallást tehet:

- munkáltatói elszámolással,
- önadózással.

⁵ 244/2009. (X. 29.) Korm. rendelettel módosított 60/1992. (IV. 1.) Korm. rendelet.

Önadózás keretében

- adónyilatkozattal,
- egyszerűsített bevallással,
- adóhatóság közreműködése nélkül készített bevallással (53-as bevallás).

Ezen intézmények közül új az adónyilatkozat, mint bevallási forma. Természetesen, ha a magánszemélynek nincs bevallási kötelezettsége, akkor a fentiek egyikét sem kell beadnia (pl. csak adómentes jövedelemmel rendelkezik).

Az adónyilatkozatot 2011. évtől lehet alkalmazni, először a 2011. évi bevallási kötelezettség teljesítésére. Ez egy olyan néhány soros nyilatkozat, mely a személyi azonosítókat, valamint az adóévi jövedelmekről és azok adójáról szóló adatokat tartalmazza.

A magánszemély akkor tehet adónyilatkozatot, ha az adóévben:

- kizárólag egy munkáltatótól szerzett jövedelmet, és a levont adóelőleg, valamint a ténylegesen fizetendő adó különbözete kevesebb, mint 1000 Ft, továbbá nem alkalmaz tételes költségelszámolást, nem kér adókiutalást, és a bevételből levonást, a jövedelemből kedvezményt, adókedvezményt úgy érvényesíti, ahogyan azt az adóelőleg megállapítása során nyilatkozatában kérte;
- kizárólag kifizetőtől szerzett, kifizetésenként 100.000 Ft-ot meg nem haladó bevételt, és abból az adót, adóelőleget a kifizető hiánytalanul levonta, továbbá nem alkalmaz tételes költségelszámolást, nem kér adókiutalást, a bevételből levonást, a jövedelemből kedvezményt, adókedvezményt nem vesz igénybe,
- egyrészt munkáltatótól szerzett jövedelmet, és a levont adóelőleg, valamint a ténylegesen fizetendő adó különbözete kevesebb, mint 1000 Ft, másrészt kifizetőtől szerzett kifizetésenként 100.000 Ft-ot meg nem haladó bevételt, és abból az adót, adóelőleget a kifizető levonta, továbbá nem alkalmaz tételes költségelszámolást, nem kér adókiutalást, összes jövedelme nem haladja meg az adójóváírás jogosultsági határát, és a bevételből levonást, a jövedelemből kedvezményt, adókedvezményt csak egy munkáltatónál, és úgy érvényesít, ahogyan azt az adóelőleg megállapítása során nyilatkozatában kérte.

Fentiekből az is kitűnik, hogy sokan lehetnek olyanok, akik potenciálisan élhetnek az adónyilatkozat-tétel lehetőségével. A feltételekre azonban körültekintően figyelemmel kell lenni, főként a tekintetben, hogy az érintett magánszemély világosan lássa, hogy a fenti jövedelem- és kedvezmény-feltételeknek, valamint a jövedelmek összességének eleget tud-e tenni. Pl. az a magánszemély, aki önkéntes pénztári befizetés okán adókiutalást kér az önkéntes pénztári számlájára, az már eleve elesik ettől a bevallási lehetőségtől.

Társadalombiztosítás

A külföldi állam joga szerinti munkaviszony, megbízási jogviszony, amely alapján Magyarország területén munkát végeznek, a magyar társadalombiztosítási törvény hatályában munkaviszonynak, megbízási jogviszonynak minősül.

A járulék mértéke 27% 2011. január 1-jétől, jövedelemkorlátozás nélkül. Ebből 24% nyugdíjbiztosítási járulék, 1,5% természetbeni egészségbiztosítási járulék, 0,5% pénzbeli egészségbiztosítási járulék, 1% munkaerő-piaci járulék. 2011. december 1-jétől a tb-járulék 24%-os mértékű rész elnevezése nyugdíj-hozzájárulásra változik.

A biztosítottak által fizetett járulékok mértéke változik, összességében az eddigi 17% helyett 17,5% levonás terheli a jövedelmeket. Az egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járulék mértéke változatlan, a nyugdíjjárulék mértéke 10%-ra emelkedik 2011. január 1-jétől. Fontos változás, hogy 2010. november 2-től – azaz már a 2010. október hónapra vonatkozóan is – a magán-nyugdíjpénztári tagdíj mértéke 0%, azaz minden járulékfizető állampolgár 2010. december 31-ig 9,5%, 2011. december 1-ig 10% nyugdíjjárulékot fizet, magán-nyugdíjpénztári tagságától függetlenül. Az a biztosított, aki magán-nyugdíjpénztári tagságát megtartotta, 2011. december 1-jétől 10% magán-nyugdíjpénztári tagdíjat fizet, azaz az állami rendszerbe nyugdíjjárulék címen nem teljesít befizetést.

Az egészségügyi szolgáltatási járulék havi mértéke 5.100 Ft-ra változik. Ezt a járulékfajta a biztosítással nem rendelkező és egyébként ez alól nem mentesített nagykorú magyar állampolgár (eltartott) fizeti a természetbeni egészségügyi szolgáltatások fedezetéül, valamint a kiegészítő tevékenységet folytató társas vállalkozó után fizeti a társas vállalkozás, továbbá a kiegészítő tevékenységet folytató egyéni vállalkozó.

A járulékfizetési felső határ 21.000 Ft/nap, éves szinten 7.665.000 Ft.

2010. évről nem kell NYENYI adatszolgáltatást teljesíteni.

Egészségügyi hozzájárulás

A kifizetői százalékos eho továbbra is 27%, melyet a járulékalapot nem képező adóköteles jövedelmek után kell fizetnie a foglalkoztatónak/kifizetőnek. Néhány kivétel esetén (pl. önkéntes pénztár által a tag részére kifizetett adóköteles juttatás) a kifizető eho-fizetési kötelezettsége nem áll fenn.

Fontos változás, hogy 2011-től a kifizetői adókötelezettséggel járó természetben adott juttatások után nem társadalombiztosítási járulékot, hanem minden esetben – biztosítási jogviszonytól függetlenül – 27% eho-t kell fizetnie a kifizetőnek. Az is lényeges, hogy a kötelezettség alapja az adóalap, azaz a természetben adott juttatások esetében a juttatás értékének 1,19-cel növelt összege.

Magán-nyugdíjpénztári változások

Az Országgyűlés a tavalyi év végén több jogszabályt fogadott el, mely a magán-nyugdíjpénztári tagságot, tagdíjfizetést érintette. Ezek az alábbiak voltak:

- 2010. évi C. törvény a nyugdíjpénztár-választás szabadságáról,
- 2010. évi CI. törvény a magán-nyugdíjpénztári befizetésekhez kapcsolódó törvénymódosításokról,

- 2010. évi CLIV. törvény a Nyugdíjreform és Adósságcsökkentő Alapról és a szabad nyugdíjpénztár-választás lebonyolításával összefüggő egyes törvénymódosításokról.

A kötelező magán-nyugdíjpénztári rendszert, pénztártagságot érintő változások

A 2010. november 3-án hatályba lépett a nyugdíjpénztár-választás szabadságáról szóló 2010. évi C. törvény, mely megszüntette magán-nyugdíjpénztári rendszer kötelező jellegét azzal, hogy a pályakezdőnek minősülő személyek számára megszüntette a kötelező pénztártagságot, és valamennyi magánnyugdíj-pénztártag számára megteremtette a visszalépés lehetőségét a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe.

A jogszabály rendelkezése alapján természetes személy kizárólag önkéntes döntésével létesíthet magánnyugdíjpénztárban tagsági jogviszonyt, amennyiben megfelel a jogszabályban előírt feltételeknek. Az önkéntes pénztártagság létesítésére vonatkozó jogszabályi feltételek a következőképpen módosultak:

2010. november 3-án, illetőleg azt követően önkéntes döntése alapján pénztártaggá válhat az a természetes személy, aki

- a) Magyarországon nyugdíjbiztosítási jogviszonyban áll, és nem töltötte be a 30. életévét;
- b) első ízben létesít Magyarországon nyugdíjbiztosítási jogviszonyt (ez esetben nincs életkori feltétel);
- c) a Tbj.-ben meghatározottak szerinti harmadik állam állampolgára, illetőleg hontalan, ha Magyarországon nyugdíjbiztosítási jogviszonyban áll.

Az önkéntes döntése alapján pénztártagságot létesítő személynek nyilatkoznia kell arról, hogy a pénztártagság létesítésének jogszabályi feltételei fennállnak.

A tagdíjfizetés szabályai 2010. november 1-je és 2011. december 31-e közötti időszakban

A 2010. évi CI. törvény rendelkezései szerint, 2010. november 1-je és 2011. december 31-e közötti időszakban esedékes magán-nyugdíjpénztári tag után fizetendő nyugdíjjárulék mértéke 9,5 százalékra, 2011. január 1-jétől 10%-ra, ezzel egyidejűleg a tagdíj mértéke pedig 0 százalékra módosul.

Az új rendelkezések alapján a 2010. október hónapra vonatkozó járulékfizetési kötelezettséget, amellyel összefüggésben a bevallási és befizetési kötelezettség teljesítése november 12-én volt esedékes, már a módosított rendelkezések szerint kellett teljesíteni.

A módosító rendelkezések nem érintik a tagdíj-kiegészítést, amelynek mértéke így erre az időszakra vonatkozóan akár a tagdíjalap 10%-a is lehet.

A munkáltató egyoldalú, írásban történő kötelezettségvállalással munkavállalója tagdíját vagy a tag saját tagdíját együttesen a tagdíjalap 10 százalékáig kiegészítheti. A munkáltató kötelezettségvállalása minden munkavállalóra azonos mértékben és egyforma feltételekkel vonatkozik.

A tagdíjfizetés szabályai 2012. január 1-jétől

A tb-törvény 2011. december 1-jétől hatályos rendelkezése alapján a magánnyugdíjpénztár tagja a nyugdíjjárulék alapja után 10 százalék tagdíjat fizet.

Aki nem lép vissza a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe, az 2011. december 31-ét követően tehát „újra” teljesíti a magán-nyugdíjpénztári tagdíjbefizetését a magánnyugdíjpénztárba, azonban ettől az időponttól kezdődően nem jogosult a társadalombiztosítási pillérből nyugellátásra.

Az a személy, aki

- a) 2011. január 31-ét követően létesít magán-nyugdíjpénztári tagsági jogviszonyt, a jogviszony létesítésének időpontjától, de legkorábban 2011. december 1-jétől kezdődően,
- b) 2011. január 31-éig kezdeményezi a magán-nyugdíjpénztári tagsági jogviszonyának fenntartását, 2011. december 1-jétől kezdődően

a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerben további szolgálati időt nem szerez, és az ezt követően szerzett keresete, jövedelme a társadalombiztosítási nyugellátások megállapítása során nem vehető figyelembe, azonban a szociális törvényben meghatározott feltételek szerint az időskorúak járadékára jogosult.

Tagi követelés, visszalépő tagi kifizetés

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe visszalépő tagok esetében is a tagi követelés pontos definíciója: a felhalmozási időszakban a tag egyéni számlájának egyenlege, a járadékos időszakban a tag által választott szolgáltatás tartalékából az őt a jövőben még megillető szolgáltatás értéke, a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe történő visszalépés esetén a tag egyéni számlaegyenlege, valamint a Pénztárak Garanciaalapja garanciális kifizetésekre fordítható pénzeszközeinek az egy főre jutó összege.

A visszalépő tagi kifizetés fogalma: a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe történő visszalépés esetén a tag jogosult a követelésének részét képező egyéniszámla-egyenleg tagdíjbefizetése alapján kiszámított, a *zsj*) pontban meghatározott hozamgarantált tőke összege feletti összegének és a pénztártagságának ideje alatt befizetett tagdíj-kiegészítés összegének felvételére, vagy annak önkéntes kölcsönös nyugdíjbiztosító pénztárnál vezetett tagi számláján, vagy a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerben létrejövő egyéni számláján történő jóváírására.

A magán-nyugdíjpénztári tagság megszűnésének módja

A magán-nyugdíjpénztári tagnak a magánnyugdíjrendszerben fennálló tagsági jogviszonya fenntartásának szándékáról 2011. január 31. napjáig kellett nyilatkoznia.

A társadalombiztosítási nyugellátásban nem részesülő, e törvény alapján magán-nyugdíjpénztári taggá vált személy magán-nyugdíjpénztári tagsági jogviszonya nyilatkozat hiányában 2011. március 1. napjával megszűnik.

A módosítás alapján az a természetes személy, aki 1998. január 1-je 2010. november 2-a között hatályos rendelkezések szerint pályakezdőnek minősült, de pénztártagsága 2010. november 2-áig nem jött létre, már csak önkéntesen létesíthet pénztártagságot.

Pénztártagság fenntartása

A magánnyugdíjpénztár tagja a pénztártagságának fenntartására vonatkozó nyilatkozatát Magyarországon bármely nyugdíjbiztosítási igazgatóságnál, a Nyugdíjfolyósító Igazgatóságnál és az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóságnál (ONYF) tehetette meg.

A nyilatkozatban fel kellett tüntetni a tag nevét, lakóhelyét és társadalombiztosítási azonosító jelét, valamint annak a magánnyugdíjpénztárnak a nevét, ahol a tagsági jogviszonya fennáll.

A tag a nyilatkozat másolatát a nyilatkozattételt követő 5 napon belül köteles megküldeni a foglalkoztatójának.

Az elszámolás szabályai

A pénztár, a visszalépő tag a tagi kifizetésekkel csökkentett – az elszámolás fordulónapjára vonatkozó piaci értékelés szerint számított – követelésének értékét a tagok portfóliójában lévő

eszközökben adja át a Nyugdíjreform és Adósságsökkentő Alap részére. Az eszközöket – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – a visszalépő tag portfólióján belüli befektetési eszközaránynak megfelelően kell átadni.

Az elszámolás során a Pénztárak Garanciaalapja a magánnyugdíjpénztár adatszolgáltatása alapján, kormányrendeletben meghatározottak szerint átadja a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe visszalépő tagokra vonatkozó garanciális kifizetésekre fordítható eszközöket a Nyugdíjreform és Adósságsökkentő Alap számára.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe történő visszaléptetéssel kapcsolatos pénztári eljárások

A magánnyugdíjpénztár a beérkezett nyilatkozatokat feldolgozza, majd ezt követően – a nyilatkozat hozzá történő beérkezését követő legkésőbb 45 napon belül

- a) megállapítja a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe visszalépő tagjainak számát, és
- b) a visszaléptetés végrehajtására ütemtervet készít.

A b) pont szerinti ütemtervnek tartalmaznia kell a visszalépő tagi kifizetések, valamint az Államadósság Kezelő Központ Zrt.-nek (ÁKK) történő eszközátadás ütemezését is. A magánnyugdíjpénztár az ütemtervét – az elkészítését követő 3 napon belül – jóváhagyásra megküldi a Felügyeletnek. A magánnyugdíjpénztár a visszaléptetést a Felügyelet által jóváhagyott ütemterv alapján folytatja le.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe visszalépő taggal való elszámolás fordulónapja azon hónap utolsó napja, amikor az elszámolás az ütemterv alapján megtörténik.

A magánnyugdíjpénztár az átadást jogszabályban előírtak szerint, az elszámolás fordulónapját követő tizenkét napon belül teljesíti. A követelésnek megfelelő eszközfedezetet a visszalépő tag portfólióján belüli eszközaránynak (az egyes értékpapírok arányának) megfelelő arányban kell átadni, az ezt követően esetlegesen fennmaradó összeget pedig pénzben kell átutalni.

A magánnyugdíjpénztár a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe visszalépő tagokra jutó, a függő számláról a visszalépést követően azonosított tagi követelés összegét az elszámolás fordulónapjának hónapját követő negyedik hónap tizenkettedik napjáig az előző bekezdésben foglaltak szerint utalja át. Az ezt követően azonosított tagi követelés összegét a magánnyugdíjpénztár az átlépésre vonatkozó elszámolási határidők figyelembevételével pénzben utalja át.

A visszaléptetés során a magánnyugdíjpénztár az eszközök átadásával és az átutalásokkal kapcsolatos tényleges banki és postai költségeket a tagi követeléssel szemben érvényesítheti.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe visszalépő tagnak a magánnyugdíjpénztára felé írásban kell rendelkeznie arról, hogy a visszalépő tagi kifizetések összegét egy összegben veszi fel, vagy önkéntes kölcsönös nyugdíjbiztosító pénztárba vagy – a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerben létrejövő egyéni számláján történő jóváírás érdekében – a Nyugdíjbiztosítási Alap részére történő átutalását kéri.

Ha a tag a visszalépő tagi kifizetések összegét egy összegben kívánja felvenni, meg kell jelölnie azt a bankszámlaszámot vagy címet, amelyre a visszalépő tagi kifizetések összegének átutalását, illetve kiutalását kéri. Ha a tag a visszalépő tagi kifizetések összegének önkéntes kölcsönös nyugdíjbiztosító pénztárnál vezetett tagi számláján történő jóváírását kéri, meg kell jelölnie az önkéntes kölcsönös nyugdíjbiztosító pénztár nevét, adószámát és a tag adóazonosító jelét.

Amennyiben a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe visszalépő tag a tagi kifizetés összegéről nem rendelkezik, a magánnyugdíjpénztár 2011. március 1-je és március 31-e között

felkéri, hogy rendelkezék a tagi kifizetés összegéről. A felhívásban a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe visszalépő tagot tájékoztatni kell a nyilatkozattétel elmulasztásának következményeiről.

Ha a volt tag az előző bekezdés szerinti felhívás kézhezvételét követő 30 napon belül nem nyilatkozik, a magánnyugdíjpénztár a visszalépő tagi kifizetések összegét a lakcímére utalja ki. Az át nem vett és a magánnyugdíjpénztárhoz visszaérkezett összeget a magánnyugdíjpénztár – a volt tagnak társadalombiztosítási nyugdíjrendszerben létrejövő egyéni számláján történő jóváírás érdekében – a Nyugdíjbiztosítási Alapnak utalja át. Az átutalás összegéről a volt tag nevének és azonosítóinak feltüntetésével a magánnyugdíjpénztár a biztosított lakóhelye szerint illetékes nyugdíjbiztosítási igazgatóságot, magyarországi lakóhely hiányában a fővárosi nyugdíjbiztosítási igazgatóságot értesíti.

Budapest, 2011. január 31.

Gróf Gabriella
igazságügyi adó- és könyvszakértő